

TORONTÁL

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obilityeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	
	Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Hirdetések díjszabás szerint		
			Megjelenik naponta délután		

LEGUJABB

— Déli telefonjelentéseink. —

Megbukott a francia kormány.

A kamara vasárnap délutáni ülésén bizalmatlanságot szavazott Painlevének.

Páris, nov. 23.

A kamara vasárnap folytatta a szanálási tervezet részletes tárgyalását, melynek során Pailevé miniszterelnök felvetette a bizalmi kérdést. A szavazás váratlan eredménnyel végződött, az ellenzék három szavazattöbbséggel megbuktatta Painlevé kormányát.

A törvénytervezet 3-ik és 4-ik szakaszát szótöbbséggel elfogadták, a mikor azonban az ötödik és hatodik szakasz tárgyalására tértek át, amelyek a rövid lejáratu kincstári kötvények néhány kategóriájának konszolidálásáról szólnak, a szóok élesen bírálták a kormány javaslatát. Különösen a Poincaré-kormány volt pénzügyminisztere támadta az előterjesztett törvény-szakaszok miatt a kabinetet és kifejtette, hogy a törvények konszolidálása károsan érinti a polgárságot. Több hasonló szellemű felszólalás után, rendkívül izgatott hangulatban Painlevé felvetette a bizalmi kérdést. Kijelentette, hogy a mentő szakasz elfogadásához fűzi a kor-

mány megmaradását, vagy távozását és kérte, hogy a kamara többsége ilyen értelemben nyilatkozzék.

Herriot kamarai elnök délben berekesztette az ülést és folytatását délután fél három órára halasztotta. Az ülés megnyitása után azonnal szavazásra tértek át, amelynek eredménye az volt, hogy

a kamara 270 szavazattal 273 ellenében leszavazta a kormányt.

Pailevé a szavazás eredményének kihirdetése után rövid beszédben bejelentette, hogy bár kormánya csak három szavazattal maradt kisebbségben, mégis levonja a konzekvenciákat és beadja a lemondását. Az új kormány megalakulásáig kérte a kamara üléseinek elnapolását.

A nagy izgalommal fogadott beszéd után Herriot nyomban berekesztette az ülést.

Painlevé a kamarából egyenesen az elnöki palotába hajtatott, ahol bejelentette Doumerguenak a kormány lemondását.

Utódja minden valószínűség sze-

rint, Briand lesz, aki széles alapon koncentrációs kormányt fog alakítani. Az új kormány visszavonja a kárászéletü Painlevé-kormány törvényjavaslatait és új programmal lép a kamara elé.

A szanálási törvény ötödik szakasza, amely a kormány bukását idézte elő, arról szólt, hogy a kormány a december 8-ikán esedékesse váló kincstári kötvényeket nem szándékozik beváltani, holott a kamara tíz nappal korábban már elhatározta a kötvények kifizetését. A vasárnap délelőtti ülésen

olyan javaslatot terjesztettek a kamara elé, amely az ötödik szakasz förlését indítványozta, de akkor még a kormánynak volt többsége, mert a kommunisták tartózkodtak a szavazástól és így a javaslatot 277 szavazattal 249 ellenében elvetették. A délutáni ülésen már a kommunisták is leszavaztak és megpecsételték szavazatukkal a francia kormány sorsát.

A tegnapi nap a népgyűléseké volt.

Beograd, nov. 23.

A tegnapi napon a főváros politikai életében nem volt valamirevaló esemény. Pasity miniszterelnök délelőtti és délutáni a kabinetjében fogadta Trivkovity házelnököt, akivel a szkupstina munkarendjéről folytatott tanácskozást. Délben az angol követségre hajtatott a miniszterelnök, ahol a kormány részvétét tolmácsolta Alexandra angol anyakirálynő elhunytá fölött.

Délután Miletity Kosztát és néhány radikális párti vezetőférfiut fogadott magánál Pasity miniszterelnök, akikkel pártügyekről konferált.

A politikai élénkség a tegnapi nappal az ország belsejébe terelődött, ahol több helyen népgyűléseket tartottak. A legnagyobb érdeklődésre tarthatók számot Radics Szepténnak Ljubljanába hirdetett népgyűlése, minthogy eddig Szlovéniában nem mozgolódtak Radicsék, dacára annak, hogy a mult választáson is jelölték őket és megvoltak a pártszervezeteik. Különösen érdekesnek tartják, hogy Radics minisztersége alatti első agitációs utja nem Horvátországba, hanem Szlovéniába vezet. Ebből arra következtetnek, hogy éles kampányt akar

indítani a klerikálisok ellen a saját területükön, ott akarja legyőzni őket, ahol a legerősebbek. Ez egyuttal válasz akar lenni Korosec boszniai és dalmáciai agitációs útjára, amely Radicsék ellen irányult.

Nagyon nagy jelentőségűnek tartják politikai körökben, hogy Radics most indít harcot a klerikálisok ellen, amikor ezek szervilis politikát folytatnak a Vatikánnal szemben.

Beográdi politikai körökben azonban meglegedéssel nézik Radics és Korosec agitációs harcát. Azt mondják, hogy

Radics szlovéniai és Korosec horvátországi agitációs útja egészséges levegőt visz be a politikába, mert ledönti a faji és autonomisztikus alapokat, amik eddig elválasztották a rokon népeket.

Vukováron is jelentős népgyűlés folyt le, ahol Pribicevitynek rendezett a pártja nagy manifesztációt. A független demokraták vezetője dr. Popovics Szvetislav volt miniszter, dr. Wilder volt államtitkár és dr. Palacsek képviselő részvételével tartott nagy beszédet, amelyben kifejtette politikai programját.

A jóviszony a Vatikán és az SHS állam között helyreállt.

Beograd, nov. 23.

A kormány ma a külügyminisztérium útján hivatalos kommunikét adott ki, amelyben kijelenti, hogy a Vatikán és a jugoszláv kormány viszonyának elmérgesedését a lapok tendenciózusan lancirozták.

A Vatikán és az SHS kormány közötti félreértés elsimult és a jóviszony teljesen helyreállt.

A magyar zsidóság a recepció harmincadik évfordulóját ünnepelte.

Budapest, nov. 23.

A magyar zsidóság a recepció, a zsidó vallásnak Magyarországon törvényesen bevett vallássá való deklarálásának, harmincadik évfordulóját ülte meg tegnap nagy ünnepélyességgel a Vigadó nagytermében.

A magyar zsidóság jubiláris ünnepe a pesti izraelita magyar hitközség diszközgyűlésével kezdődött, amelyet a Vigadó nagytermében tartottak meg. A diszközgyűlésen a kormány képviselőiben Klebelsberg Kuno közoktatásügyi miniszter jelent meg. A főváros képviselőiben Ripka Ferenc főpolgármester, azonkívül a politikai és közéleti nagyságok teljes számban.

A diszközgyűlés megnyitó beszédét Vázsonyi Vilmos mondotta, aki beszédében azt hangoztatta, hogy a hazát még akkor is szeretni kell, ha áldásait nem is árasztja egész teljességgel az emberre.

Klebelsberg miniszter a kormány üdvözetét tolmácsolta és beszédében annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a pesti zsidó hitközség nagyon sok derék, kiváló férfit adott a magyar kulturának, mert a hazát és a vallást összhangba tudja hozni. Reméli, hogy ez a régi tradíció a mai magyar zsidóságot is teljesen áthatja.

Ripka Ferenc főpolgármester a főváros üdvözetét tolmácsolta a diszközgyűlésnek.

TÖZSDE

November 23.

Beograd. Berlin 1344—45, Bécs 793—95, Budapest 791 $\frac{1}{2}$, Bukarest 2570— $\frac{1}{2}$, Zürich 1089— $\frac{1}{4}$, London 27350—60, Milánó 227 $\frac{1}{4}$ —29, Newyork 5637 $\frac{1}{2}$, Páris 223—20 $\frac{1}{2}$, Prága 167 $\frac{1}{4}$ —45.

Zürich. Beograd 919 $\frac{1}{2}$, Páris 2012 $\frac{1}{2}$, London 2542 $\frac{1}{2}$, Newyork 518 $\frac{1}{2}$, Milánó 2075, Berlin 12345, Wien 7307 $\frac{1}{2}$, Prága 1535 $\frac{1}{2}$, Budapest 7270, Bukarest 235, Brüsszel 2355.

Budapest. A takarmánytőzsde szilárd. Árak jól tartottak. Buza 360, rozs 227 $\frac{1}{2}$, takarmányárpa 235, sörárpa 330, köles 195, zab 250, tengeri (rég) 265, (új) 175, repce 610, korpa 162 $\frac{1}{2}$.

Szerb költő Ady Endréről, a költők koronázatlan királyáról.

„Nem tudnak az emberek szépen és helyesen beszélni.“ —
Az iskolákban nem tanulnak meg szavalni. — Beszélgetés
Raszinszki Miladin recitátorral.

Beeskerek, nov. 23.

A politika heves harcái sokszor ellenségeket teremtenek a barátokból is, a politika válaszfalat épít népek és nemzetiségek közé, az egyetemes kultura feladata, hogy jóvátegye a mult hibáit és közelebb hozza egymáshoz az embereket, a nemzeteket. A kultura zászlóvivője a nemzetek énekesei, egyengetik az egyetértés utját, csepegtetik a szeretet, a béke és megértés drága elixírjét az emberibb, az igazabb érzések iránt kihalt szívekbe. A világ lángszavú poétái hivatottak meggyújtani, lángra lobbantani a testvériség kialakulásában lévő mécsesét, melynek melengető melegénél otthont fog találni mindenki, aki emberekben az embert keresi és becsüli.

Két órákor ismerkedtem meg velem, a költők apostolával és negyed óra múlva őszinte tisztelőjévé kovácsolnak azok az őszinte igaz szavak, amelyek szájáról elhangzottak. Lelkesedéssel beszélt és szeretettel. Átérezte minden szavát, amit mondott. Előbb megképződtek agyában a mondatok, majd átszűrte őket az érzés melegén és aztán közölte azokat, ahogyan a józan értelem és az érző szív diktálta.

Nikolity-Raszinszki K. Miladinnak hívják, költő — és tisztviselője a közoktatásügyi minisztériumnak. 26 éve, hogy az első verse megjelent és azóta neve jelentős helyet vívott ki részére a délszláv irodalomban. Évekig volt belső munkatársa politikai napilapoknak, de a költészet kiüldözötte a szerkesztőségek világából és életét jóformán kizárólag a költészet művelésének szentelte. A háború után jelent meg egyik hatalmas, értékes műve, a délszláv himnusz, amelyet a közoktatásügyi minisztérium az iskolák figyelmébe is ajánlott és nemrégiben hagyta el a sajtót a „Tragedia jednoga mladitja“, míg a háború előtt a „Szveti Szava“ eposza keltett irodalmi körökben feltűnést, amelyben tizenkét énekben az iskolaalapító Szent Szávát énekelte meg. A Vajdaságban is ismerik munkásságát, mert írásai sűrűn jelentek meg a Letopisz Matice Szrpszka-ban, a „Zsena“ folyóiratban és az ifjusági időszak lapokban. Különösen, mint ifjusági költőnek voltak nagy és számottevő sikerei.

Kérdéseinkre elmondja, hogy Beeskereken néhány napja tartózkodik és itt előadásokat tart a tanulóifjuság részére. A közoktatásügyi minisztérium, valamint a hadügyi és tengerészeti minisztérium engedélyével sorra járja a katonai állomáshelyeket és a középiskolákat, ahol a katonák és az ifjuság számára előadásokat rendez a helyes kiejtésről és a szép beszédéről, egyúttal ismerteti a modern szavalest és azt, hogy hogyan kell recitativé olvasni.

A szavalás — mondotta — a művészetnek olyan ága, amelyet nálunk elhanyagolnak. Hivatottságot érzem magamban és ezért ennek szolgálatába szegődtem és lelkes követőjeként járom most az idegen városokat.

A mi népünk — folytatta — nem

tud szépen és szabályosan beszélni, még kevésbé szavalni, vagy recitativé olvasni. Ötven éve egy olvasnak az iskolákban, mintha énekelnének és ha szavalnak, az is inkább monoton énekek tünik, mint értelmes szép szavulatnak. Egyedül a vándorszínészek és a Nemzeti Színház tagjai művelik a helyes beszédet és ezektől tanulhatják ugyszólván kizárólag tanulóink a recitálást.

A beográdi Nemzeti Színház művészei meleg szeretettel ápolják a helyes beszédet, amelyet a nyelvtan szabályainak betartása tesz szabályossá és a művészi érzék tesz szépé. Egy francia közmondás mondja, aki szépen tud beszélni, — kultúrember. Aki szépen tud olvasni verset és prózát, arról tesz bizonyosságot, hogy olvasott ember, irodalmi ismeretei vannak, vagyis művelt. Két csoportba osztom az embereket, a többség nem képes magát kifejezni, a kisebbség rész beszélni tud. Költőink és íróink sem tudják műveiket felolvasni, verseiket elszavalni. Az egyetlen költőnk, aki egyúttal szavalóművész is, Knez Vojnovity Ivó, a drámai költő. Recitátoraink még Sztanojevity Ljuba Shakespeare legkiválóbb interpretálója, a Nemzeti Színház drámai társulatának tagja és Markovac Zlata.

Háromszáz versből áll a repertoírom, amely különben szinte naponta bővül. Valósággal átélek minden verset, amelyet előadok. Napokig foglalkozom sok szeretettel a sorokkal és a logikát összekapcsolom az érzéssel, páthosz és gesztikulálás helyett nyugodtan, a természetes hangon hozom közelebb az értelmet és érzelmét a hallgatósághoz.

Eddig Szombor, Szubotica, Belcerkva, Vrsac és Kikinda voltak állomásaim. Innen Novibecejre és Szentára készülődöm. Mint kedves apróságot említem fel, hogy Vrsacon meghallgattam a polgári iskola német tagozatának növendékeit és megállapítottam, hogy szerb költeményeket melegebb átérzéssel és értelmesebben szavaltak, mint az ottani szerb növendékek. Fel is jegyeztem az egyik apróság nevét. Mayer Szidonjának hívják és a polgári iskola második osztályának növendéke.

Az előadott programokból izelítőül ismertettük egyet Raszinszki, a melyen Uhland, id. V. Ility, Heine, Petrovity Velykó, Goethe, Kosztity Laza, Beranger és Ady művei szerepeltek.

A magyar költők közül különben Petőfit, Aranyt és főleg Adyt kultiválja. Adynak nagy tisztelője, mert az akkori nemzetének ostora volt. Ady — folytatta Raszinszki — megérezte a rosszat rossznak és fájt népének közönye, érzéktelensége. Hasonlóképpen érzem én is a közönyt, a hideg merevséget, a bűnös nemtörődömséget és át tudom érezni, mennyit szenvedhetett a látnok Ady. A jelenlegi modern szerb költők tehetséges reprezentánsa a beeskereki születésű Manojlovity Teodor, aki Adynak legmeghittebb barátai közé tartozott. Még 1913-ban

hosszabb tanulmányban mutatta be Ady Endrét és költészetét a szerb közönségnek és könyve alapján dolgoztam át néhány versét, minthogy eredetijében sajnos nem olvashattam. Programomban főleg a következő örökbecsű alkotásai szerepelnek. „Pesznik s Hortobagya“ (A Hortobágy poétája), „Na obala Szajne“ (A Szajna partján), „Pozdrav starog Fauna“ (Vén Faun üzenete), „Leda na lagyi“ (Léda a hajújón), „Maria i Veronika“ (Mária és Veronika) az „Uj versek“ című kötetéből. A „Vér és aranyból“ a „Drugina smrt“ (A halál rokona), „Nas gospodar — novac“ (Mi urunk — a pénz) és a „Volio bi da me volis“ (Szeretném, ha szeretnének . . .)

A délszlávoknak Adyjuk sajnos nincsen. A kis nemzetek költői között hiába keresünk hozzá hasonló nagyságot. A nyugati vezetőállamok gárdájában kell követőjét, utódját kutatni. A modern költészetnek koronázatlan királya volt, nemzetének nagy és hatalmas értéke, akinek neve beragyogja az egész kulturvilágot. Ady, a mester, mindenkié — közkinés, akit mindenkinek tisztelni, becsülni kell. Raszinszki, Ady Endre tisztelője, aki a halhatatlan költő nevét is áhitattal ejti ki, a hepehupás vén Szilágyság dalmokának örökszép szavait csepegteti naponta a fogékony diáklelkekbe.

Ez Raszinszki, a költő, a recitátor missziója. Mert misszió.

Radics Sztepan Ljubljanaei népgyűlése.

Beograd, nov. 23.

Radics Sztepan közoktatásügyi miniszter, minisztersége óta pénteken este indult első agitációs útjára Ljubljanaiba. Ljubljanaiban vasárnap délelőttre hívott össze népgyűlést, amelyen nagy számban jelentek meg a párt hívei és érdeklődők.

Nagyszabásu beszédében Radics elsősorban a megegyezés politikáját ismertette. Pasity miniszterelnököt az élő államférfiak legnagyobbjának mondta, aki előtt minden igaz polgárnak kalapot kell emelnie.

A külpolitikai helyzetre áttérve részletesen beszélt az Olaszországgal szembeni viszonyunkról. A nagy olasz nép iránt — mondotta többek között — a legmelegebb szinpátiával viseltetem, de nem tudok lelkesedni a fascista Olaszországgal szemben, amelynek kormányelnöke legutóbb is úgy nyilatkozott, hogy tovább akar terjeszkedni, vagyis területi aspirációi vannak. Mussolininek nagyon is átlátszó terve meg fog bukni Európa magatartásán. A nyugati hatalmak nem fogják eltűrni, hogy Olaszország megbontsa a világ békéjét és egy ilyen lépés könnyen maga után vonhatja Olaszország bukását.

Az ország belpolitikájának irányítása a radikális-párt kezében van, amelynek igen sok nagytekintélyű és kiváló tudásu vezére van. Ami rosszat a radikális párttól eddig beszéltek, nem egyéb intrikánál. Az ország a boldog haladás periódusába került, az állam vezetésében, a minisztériumokban a haladás szelleme fog tért hódítani. Azokat a tisztviselőket, akik nem dolgoztak és nem végzik lelkiismeretesen kötelességüket, elbocsájtják. A felmentettek helyébe, mivel munkakörüket eddig is mások látták el, nem neveznek ki új tisztviselőket, úgy hogy az elbocsájtásokkal öt-hatszáz millió dinár megtakarítást érnek el április elsejétől, amikorraig a leépítés megtörténik.

A sokat vitatott alkotmány revízióról kijelentette, hogy csak a gyakorlatban mutatkozó szükségnek megfelelően végezzen változtatásokat és ezt is csak olyan szellemben, hogy az állam megerősödését és az egység megszilárdítását szolgálja.

A hallgatóság a beszéd elhangzása után lelkesen ünnepelte az új minisztert.

A magyar fajvédők közeledést hirdetnek az SHS államhoz.

Budapest, nov. 23.

Tegnap tartotta alakuló ülését Kaposváron a fajvédő-párt, amelynek megbízásából Gömbös Gyula országgyűlési képviselő ismertette a párt feladatát és programját. Ebben az országban — mondotta Gömbös — őszinte testvériességben és szeretetben akarunk élni minden polgártársunkkal. Nem akarunk zsidókat üldözni és nem vagyunk antiszemiták. Mint parlamenti párt foglalkozni akarunk úgy bel-, mint külpolitikai kérdésekkel és ezért

vettük napirendre a zsidó kérdést is. A zsidókérdés megoldása érdeke a magyarországi zsidóságnak. Esméinkhez híven testvéri együttműködést fogunk teremteni mindazokkal, akik az ország hí és igaz polgárai, valláskülönbség nélkül. Határozott külpolitikát követelünk és közeledést az utódállamokhoz, különösen az SHS királysághoz.

Beszédét azzal fejezte be, hogy az államforma kérdése még nem érett meg és így ennek felvetése nem időszzerű.

Ma kezdték meg Lédererné ügyét tárgyalni a táblán.

Budapest, nov. 23.

Ma kezdte meg az itélő tábla Léderer Gusztávnának a rablógyilkos csendőrfőhadnagy halálra ítélt feleségének ügyét tárgyalni.

Az annak idején nagy szenzációt felvert ügyet Kállay táblaelnök tanácsa tárgyalja. Az ügyet Pogonyi Nándor táblabíró referálja.

Lédererné a mai tárgyaláson fekete selyem ruhában, fekete prémkabátban és lakkcipőben jelent meg.

A mai nap a bírósági referátummal fog eltelni.

A táblai tárgyalás során kihallgatják Léderer Gusztávot is, aki már fél esztendeje várja a katonai fogházban kegyelmi kérvényének elintézését. Az Uj Nemzedék arról értesül, hogy Léderer kötél általi halálos ítéletét legfelsőbb helyen golyó általi halálra változtatták át kegyelemből és azt a táblai főtárgyalás után azonnal végrehajtják.

HIREK

— nov. 23.

A királyi pár gyalogsótája. Beogradból jelentik: Alekszander király Mária királynéval és Olga királyi hercegnővel rövid gyalogsótát tett a fővárosban. Olga hercegnő ugyanis hosszabb külföldi tartózkodás után Pável herceggel szombaton tért vissza Beogradba, ahol most huzamosabb ideig fognak időzni.

Szmodlaka audiencián. Beogradból jelentik: Szmodlaka vatikáni SHS követ, vasárnap délután kihallgatáson volt a királynál, aki előtt a vatikánál folytatott tárgyalásokat és a Szent Jeromos-intézet ügyét ismertette.

Beckerek-Begejen szünetel a teheráru felvétel. A Beckerek-Begej állomás előjárósága közli, hogy november 23-tól december 1-ig az állomáson szünetel a teherszállítvány felvétel. Ez idő alatt renoválják és tisztítják a raktárakat, valamint irtják a nagyszámban elszaporodott patkányokat, amelyek tetemes károkat okoztak az áruanyagban. Ezen idő alatt a többi állomáson adható föl a teherszállítvány minden illetménydifferencia nélkül.

A Humánitás zsidó nőegylet rendezésében december 6-án a becskerei urilányok munkáiból babavásárt fognak tartani, amely iránt már most óriási érdeklődés nyilvánul meg.

Egy káposztakést keresnek. Egy fiatal lány, szöke asszony szombaton kölcsönkérte Molnár J. műköző-rüstől négy keses káposztagyuláját, amellyel azóta eltűnt. A káposztakésben több helyen mélyen be van egetve a tulajdonos M. J. monogramja és cégbélyegzője. Aki a kesnyomára vezet 200 dinár jutalmat kap.

Nem lesz játékbank Magyarországon. Budapestről jelentik: A legutóbbi időkben nagy port vert föl a játékbank ügye, amelyre vonatkozóan jól informált helyen kijelentették, hogy végleg lekerült a napirendről, mert a kormány a játékbank felállítását nem engedélyezi.

Dróttalan elektromos hullámok fogják a vasuti szerencsétlenségeket megszüntetni. Detroitból jelentik: Thomas Clerk, itteni mérnöknek hosszas kísérletezés után sikerült a Herz-féle elektromagnetikus hullámokat annyira tökéletesíteni, hogy dróttalan uton terjedő hullámok segítségével meg tud állítani egy 75 kilométeres sebességgel robogó vonatot. Nagy tömeg előtt mutatta be első kísérletét, amely kitűnően sikerült. Az eljárás abból áll, hogy a mozdony elé, a sinekre elektro magnetikus hullámokat vezetnek. Ha ezek a hullámok utjukban valami akadályt találnak, akkor a mozdonyon egy jelzőkészülék jön mozgásba, amely a vonatot megállítja, még akkor is, ha a mozdonyvezető nem veszi észre a jelzést. Az elektromos hullámok a szemközt jövő vonatra ugyanugy hatnak, ott is valamennyi féket azonnal működésbe hozhatják, úgy hogy a vonatok nem ütközhetnek össze. Ettől az új felfedezéstől a vasuti szerencsétlenségek teljes megszüntetését várják.

Maradék antilop- és lakkeipők minden szinben és formában 205 dináros szinben Vilim Herz-föld becskerei fő-utcai Turul-áruházában.

Meggyilkolta és a kútba dobta anyósát.

Huszonhárom éves fiatalasszony a vádlottak padján.

Beckerek, nov. 23.

Érdekes bűnyűt tárgyalta ma a becskerei törvényszék büntető tanácsa Bunity Ivó tanácselnök elnökelete alatt. A vádlottak padján Damjan Persza 23 éves malitöráki földmivesasszony ült előre megfontolt szándékkal végrehajtott gyilkossággal vádoltan, mert a vádirat szerint, 1925 augusztus 7-én fejszével agyonütötte apósának, Damjan Pavlenak vadházastársát, Petrovity Évát és férje segítségével holttestét a közös lakás udvarán lévő kútba dobta.

A vádirat felolvasása után elsőnek Damján Perszát hallgatták ki, aki az elnök kérdésére kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. A csendőrök annak dacára, hogy tíz hete másállapotban volt, kegyetlenül üttették-verték és ennek kényszerítő hatása alatt vállalta magára a szörnyű bünt. amelyet valójában el sem követett.

A gyilkosság napjának reggelén férje és apósa között civakodás támadt akörül, hogy munkába menjen-e Ronku, a férje, vagy pedig Begejszvetidjuradja hajtsa, ahol szintén dolga volt. Röviddel ezután mindketten eltávoztak hazuból és ő egyedül maradt az anyósával, akivel közös lakásban laktak. A délelőttöt az utcán töltötte harisnyakötéssel, aminek igazolására több tanút említett fel. Délben apósa és férje hazatértek, délutánra azonban ismét egyedül maradt anyósával. Estefelé Damján Pavel, az apósa hazatérve a feleségét kereste. Amikor a keresés eredménytelenül végződött, kérdőre vonta fiát és menyét és felháborodva jelentette ki, hogy biztosan meggyilkolták.

Férjével — folytatta vallomását a vádlott — még aznap bejöttem Beckerekre és felkerestük Milich Jakab dr. ügyvédet, akitől tanácsot kértünk, hogy mit tegyünk a vádaskodó após. illetve apa ellen. Az ügyvéd azt felelte, hogy előbb várjuk meg, míg az eltűnt megkerül és

azután tegyünk további lépéseket. Mire visszajöttünk Torákra, a holttestet megtalálták és bennünket tartóztattak.

Damján Ronku, a másodrendű vádlott, aki ellen az ügyészség büntsegéd címén emelt vádat, hasonlóképpen adja elő a történeteket. Őt is üttették a csendőrségen és ezért vallott. Lehetségesnek tartja, hogy az apja vagy a felesége verte agyon az anyósát, azt azonban semmiestre sem vállalja, hogy bárkinek is segédkezett volna a holttest eltüntetésében.

Ivkovity Vlasztimir dr. orvosszakértő szerint, egyetlen ütéssel végeztek az áldozattal, amelyet fejszével a halántékon kapott a meggyilkolt és azonnali halált okozott. Hasonló szellemben ismertette véleményét dr. Magyar Károly is.

A tanuvallomások sorát Gyina Dimitrie nyitotta meg, aki jelen volt a vádlottak kihallgatásánál. Mindketten beismerték bűnüket.

Dimsa Tódor hasonló szellemben vallott. Láta, hogy a csendőrök kézzel többiben ütlegelték őket, puskátust azonban nem használtak. A lakásban járt a gyilkosság után és vérvonokat látott. A lakást frissen felsurolták volt. A vádlott azt valotta előbb, hogy a baltát is a kútba dobta, később maga kereste a konyhában és át is adta a csendőröknek. A tanút megeskették valomására.

Geca Flórika a kritikus nap délelőttjén tényleg látta a vádlottat, harisnyát kötni a háza előtt.

Burjan Szida beszélt is vele aznap délelőtt és a vádlott nevetve jegyezte meg, hogy elosztotta a butorokat anyósával. Hogy miért osztozkodtak, azt nem mondotta.

Damjan Pavel vallomásának jegyzőkönyvbe vétele után Bunity Ivó tanácselnök a tárgyalást berekesztette és folytatását délután három órára tűzte ki.

SPORT

Vasárnapi eredmények. Vasárnap délután Beckereken az Obility a Schwäbische csapatával mérte össze erejét. Eredmény 4:1 (3:1). Bíró Podgradzki. Mindkét fél erős küzdelmet vívott.

Az SK Kadima házi birkozóversenyén, amely vasárnap délután folyt le a Korona nagytermében, négy sulyban indultak birkozók a következő eredménnyel:

Légsulyban: 1. Stayer, 2. Peres, 3. Szőlőssy.

Pehelysulyban: 1. Horák, 2. Klénai, 3. Lázár.

Könnyűsulyban: 1. Frank, 2. Konrad, 3. Kotek.

Közép a) sulyban: 1. Pozsar, 2. Dragulity.

Budapesti eredmények.

MTK—FTC 1:0 (0:0). Az FTC állandóan támadó fél, de olyan durva hibákat követ el, hogy teljesen gólképtelen. Az MTK gólját Jenni lefutásából Molnár lövi.

NSC—33 FC 0:0 (0:0).

Vasas—KAC 3:1 (2:1).

UTE—Törekvés 2:1 (2:1).

III. ker.—BEAC 2:1.

Itél a bosszu.

Gyilkosság Torán.

Beeskerek, nov. 23.

A különben eseménytelen Torda község lakosságát napok óta gyilkosság foglalkoztatja, amelynek úgy az áldozatát, mint a tettesét általánosan ismerték. A két fiatal legény az egyik ottani vendéglőben idogált és mulatozás közben összeveszett valami felett, amely annyira felingerelte az alul maradt ellenfelet, hogy szörnyű bosszuállásra határozta el magát. Bűnös tervét még aznap este végre is hajtotta, megleste és megütötte áldozatát úgy, hogy másnap sérüléseibe belehalt.

Fejes István 19 éves tordai földmiveslegény együtt volt Beesei Józseffel az egyik tordai vendéglőben, ahol a délután egyhanguságát italozással vidították fel. Ivás közben összeszólkáltak, mire Fejes elhagyta társát és eltávozott a kocsmából. Egyenesen a lakására ment, ahonnan egy löcsöt vett magához és ezzel felfegyverkezett a vendéglő elé ment, ahol megvárta ellenfelet. Beesei csakhamar elhagyta a vendéglőt és mit sem sejtve, hazafelé indult. Alig tett azonban néhány lépést, Fejes hirtelen elébeugrott és a löcsel többször a fejére sújtott. Az életveszélyesen sérült legényt a kikindai kórházba szállították, ahol másnap sérüléseibe belehalt. A becskerei ügyészség intézkedésére ma történik meg az áldozat boncolása, amelyet az ottani törvényszéki orvos végez, a vizsgálóbíró jelenlétében.

Fejest tartóztatták és bezárástolták a becskerei ügyészség fogházába.

Életbelépett a középeurópai vasuti tarifaegyezmény.

Az egyezmény kihatásai a gazdasági életre.

Prága, nov. 23.

Dacára annak, hogy már november elsején hivatalosan életbelépett a középeurópai államok vasuti tarifaegyezménye, a végrehajtási utasítás csak tegnap érkezett le az egyes vasutigazgatóságokhoz. Az egyezményt Csehszlovákia, Ausztria, Lengyelország, Magyarország, Románia és Németország irták alá. Az egyezmény legfontosabb pontja az, hogy a fuvardíjak az egyes államok között kölcsönösen átutalhatók és utánvét útján behajthatók.

Ennek a rendelkezésnek a kivételi kereskedelem szempontjából óriási a jelentősége, mert meg fogja szüntetni azokat a gyakori összekötkezéseket, amelyek az eddigi rendszer mellett előfordultak. Az eddigi praxis szerint a legtöbb államban a feladó köteles volt úgy a vagondíjat, mint a vámot a feladásnál előre lefizetni és harminc negyven napig várni, amíg pénzt megkapta. Ez most megszűnik, mert úgy is lehet az árut feladni, hogy a vagon és vámdíj az átvevőt terhelje. De még ennél is fontosabb az utánvételezési lehetőség, mert ily módon elkerülhető lesz az a sok kellemetlenség, ami eddig az inkasszó körül felmerült. Ezenkívül a forgalom biztonságának emelkedésével az üzleti kedv is fokozódni fog.

A vasuti egyezmény szerint az utánvételezett és fuvardíjként felmerült összegeket az átvevő mindig

Orient Bioskop **A felhők lovagja**
 Hétfőn, nov. 23-án 5, 7 és 9 órákor
 Kedden, nov. 24-én 5, 7 és 9 órákor
 Szerdán, nov. 25-én, 5, 7 és 9 órákor
 Pénztárnyitás: d. e. 10—12-ig, d. u. 4—5-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10—11 óráig, d. u. 2 órákor.
 vagy: Mézesetek a levegőben.
 Komoly kalanddráma 6 felvonásban. A főszerepekben: A. Wilson, Virginia Valli és Harry Metten.
Jön! A nemi betegségek és azok szomorú következményei Jön!

Bácska egyik legnagyobb és legforgalmasabb községében, nagy környékkel, jól felszerelt
bőrkereskedés
 kedvező fizetési feltételek mellett ELADÓ!
 Cím a kiadóhivatalban. — 2492

Br. 666/925. 2510
Objava dražbe.

Potpisani sudski izvršitelj u smislu §-a 102. zak. članka LX. iz 1881. objavljuje, da će se usled odluke sreskog suda u Velikom Bečkereku broj G. 499/5/925. u korist Antun Bence i Sin iz Veliki Bečkerek, radi namirenja 1382 dinara i pripadaka na zaplenjene i na 3000 dinara procenjene pokućstvo, koje se nalaze u Veliki Bečkerek u kuća ovršenika, javna dražba održati, te radi sprovanjanja te prodaje zakazuje dan za 25 novembra 1925 god u 3 sati posle podne u gore označenom lokalu
 Vel. Bečkerek, 8. nov. 1925. god
 Kiš, sudski izvršitelj.

abban a valutában köteles lerónni, amely a feladó fél országában érvényben van, azonban az inkasszót végző vasútnak joga van törvényes átszámítás alapján saját országának pénznemében beszolgáltatni a beszedett összeget a feladó ország vasutkezelőségéhez.

Az összes beográdi minisztériumoknál és más hatóságoknál, kitűnő beográdi ügyvédje után eredményesen és gyorsan közbenjár
Banatska Trgovačka Agencija
 Veliki Bečkerek, Kralja Aleksandra utca 27 szám. 2511

Egy modern ebédlő és világos vendégszoba
 egy jutányos áron eladó. 2485
 „BEGA”-hirdető és közvetítő, a főpostával szemben.

Kedvező áron eladó a **háza**
 Bajza utca 14 (uj) számú
 5 szobás uri lakással és szép nagy kerttel.
 Feltételek megtudhatók: dr. Várady Imre ügyvéd úrnál és Bajza utca 12., vagy Petrogradszka utca 20. szám alatt
 Ügyőrök díjaztatnak. 2507

Főhercegi uradalomból származó garantált **eckendorfi takarmányrépamagot**
 50 kilogrammos leplombált zsákokban, kilogrammonként ab Szubotica 20 dinár ajánlunk januári szállításra.
 Megrendeléseket december 15-ig megbízásból elfogad: „A MUNKA” kisgazda hetilap kiadóhivatala Szubotica, Kojaza Mihajla u. 2. (Gazdakör épülete.) — 2490

Társat keresek
 kevés tőkével egy forgalmas helyen fekvő jólmenő fűszerüzlethez. — 2475
 Cím a kiadóhivatalban.

Br. 665—1925. 2509
Objava dražbe.
 Potpisani sudski izvršitelj u smislu §-a 102. zak. članka LX. iz 1881. objavljuje, da će se usled odluke sreskog suda u Velikom Bečkereku broj 926/2/1925. u korist Antun Bence i Sin iz Vel. Bečkereka, radi namirenja 4250 dinara i pripadaka na zaplenjene i na 10.800 dinara procenjene pokućstvo, koje se nalaze u Veliki Bečkerek u kuća ovršenika, javna dražba održati, te radi sprovanjanja te prodaje zakazuje dan za 27. novembar 1925. god u 3 sati posle podne u gore označenom lokalu.
 Vel. Bečkerek, 8. nov. 1925. god.
 Kiš, sudski izvršitelj

A GYAPJUIPAR R.T.
szmyrna- és perzsaszőnyeg
 árait leszállította és **olcsóbban** adja el a szőnyegeket és **tiszta gyapjuszöveteit is.**
RAKTÁR a nagyhid melletti GUTTMANN ÜZLET MELLETT.
 2484

Az én új 1926. évi 20 oldalas **bélyeg-árjegyzéke**met és ehhez még 25 db különböző román bélyegét kap. ha megküld 5 — dinárt.
IZIDOR STEINER
 legrégebbi bélyegüzlet, Bród n/s.

A kiadóhivatal telefonja — 21.
 A szerkesztőség telefonja 281.

Telefonszám 21. Alapított 1846.

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
 Veliki Bečkerek, Obilnica (Zápolya) u. 1. sz.

Nyomtatványok modern kivitelben. Lapkiadás. Nyomtatványraktár. Tömöntöde. Könyvkötészet. Ruggyantabélyegzőgyártás.